

Cuprins

<i>Prolog</i>	7
---------------------	---

Partea I. Sunt dezrădăcinată

Capitolul 1. Viața, aşa cum era.....	13
Capitolul 2. Cum se putea întâmpla una ca asta?....	21
Capitolul 3. Dezrădăcinată în propria țară	27
Capitolul 4. Shangla	35
Capitolul 5. Întoarcerea acasă.....	41
Capitolul 6. Între două lumi	49

Partea a II-a. Suntemdezrădăcinate

Zaynab: De ce doar eu, și ea nu?	63
Sabreen: Nu mai e cale de întoarcere	85
Zaynab: Fă-ți planuri mari!.....	99

Muzoon: Am văzut speranța.....	111
Najla: Mii de oameni asemenea nouă.....	121
María: Nimeni nu ne poate lua ce purtăm în noi..	131
Analisa: Norocoasă.....	141
Marie Claire: Un nou început.....	161
Jennifer: Trebuia să fac ceva	177
Ajida: Noaptea mergeam	191
Farah: Aceasta a fost povestea mea.....	203
<i>Epilog</i>	223
<i>Nota autoarei</i>	229
<i>Mulțumiri</i>	231
<i>Cum poți ajuta</i>	235
<i>Despre povestitoare</i>	239
<i>Despre autoare</i>	243

MALALA YOUSAFZAI
și LIZ WELCH

SUNTEM DEZRĂDĂCINATE

CĂLĂTORIA MEA ȘI POVEȘTILE
ALTOR FETE REFUGIATE
DIN TOATĂ LUMEA

Traducere din limba engleză
de Bianca Alecu

POLIROM
2019

De mică, chiar și înainte de venirea teroriștilor, am simțit că-mi lipsește ceva.

M-am născut într-o familie numeroasă din Sinjar, Irak, aproape de Mosul, un oraș mare și pestriț din nordul țării. Am opt frați, dintre care cinci sunt mai mici decât mine, și patru surori, toate mai mari decât mine. Suntem yazidiți, o minoritate religioasă ce nu este nici musulmană, nici creștină.

Când aveam opt ani, am văzut că mulți dintre vecinii mei se duceau la școală. Eu nu. Mi-am întrebăt părinții: „De ce nu mă duc și eu la școală ca toți ceilalți?“. Ei nu aveau nici un interes ca fetele să aibă acces la educație, dar fratele meu cel mai mare s-a luptat pentru mine și o altă soră mai mare și l-a convins pe tata să ne lase să mergem.

Primul an de școală mi-a deschis ochii. A fost poarta mea către lume. Când am terminat gimnaziul, tata nu a vrut să mă lase să mă duc la liceu. Mi-a spus: „E suficient“.

Dar nu era suficient pentru mine.

Voa să mă mărit și să fiu casnică, la fel ca cele-lalte fete yazidite de vîrstă mea. Nu era doar opinia tatălui meu, era a întregii comunități. Toți se puse-seră de acord asupra acestui lucru.

Aveam paisprezece ani și știam că sunt deșteaptă. Voiam să mă duc la școală, aşa că am fugit. A fost singura soluție la care m-am putut gândi. Am stat la o mânăstire din munții Sinjar timp de cinci zile. Când m-am întors acasă, tatăl meu era furios, iar mama încruntată, dar știam că, în sinea ei, e mândră de mine. Și surorile mele erau mândre, pentru că mă luptam pentru ceva ce voi am cu disperare.

Nu a fost ușor să trăiesc un an într-o casă în care tata nu-mi adresa nici un cuvânt, dar m-am gândit „E ok, e timp“. Într-un final, cu ajutorul fratelui meu mai mare Ismat, tata a cedat și m-a lăsat să mă întorc la școală.

Am terminat primul an de liceu, însă, în 2012, soțul surorii mele, soldat, a fost ucis. Imediat după aceea, prietena și vecina mea și-a dat foc. Unul dintre frații ei îi spusese tatălui lor că ea are un

prieten. Fata s-a speriat într-atât, încât nu a găsit altă soluție decât moartea.

Când am văzut-o ieșind din casă alergând, cuprinsă de flăcări, ceva s-a rupt în mine. Nu mă mai puteam concentra asupra educației mele. Eram într-o stare mizerabilă.

M-am întors la școală în 2013 și am simțit că îmi revin. Eram hotărâtă să termin liceul și să mă duc la facultate.

Dar, în august 2014, ISIS mi-a spulberat visurile.

Auzisem că Daesh (un alt nume al ISIS) răpește și chinuie femei, indiferent de vîrstă. Copile, femei bătrâne. Îi luau în vizor în special pe yazidiți. Mergeau din sat în sat și distrugneau tot ce le stătea în cale. Luau fetele și femeile și omorau bărbații. Omorau și copiii. Pe unii îi ardeau de vii. Era un genocid.

Am auzit că invadaseră orașul Mosul, care era la mai puțin de două ore de noi. Nu credeam că vor ajunge și la noi. Dar, într-o noapte, când ne uitam la televizor la știri, am rămas pe întuneric. Satul nostru fusese decuplat de la electricitate, ceea ce era un semn rău.

Unii oameni fugiseră deja din sat de echipa venirii ISIS. Acum ne gândeam că avuseseră dreptate.

Încercaserăm să ajungem la Dohuk, dar ISIS controla străzile. Eram prinși.

În acea noapte, am dormit pe acoperiș. Doi dintre frații mei au stat de veghe, îngrijorați. Ne-au trezit pe toți când au văzut niște lumini în depărtare. O coloană de mașini și tancuri venea înspre noi. Vedeam farurile făcându-și loc prin întuneric și auzeam zumzăitul motoarelor.

Am alergat desculțî la mașina care era pregătită de fugă. În timp ce ne înghesuiam opt-sprezece oameni într-o singură mașină, auzeam din ce în ce mai aproape exploziile și gloanțele și luptele.

Am mers cu mașina, fără să deschidem farurile, în munții Sinjar, aceiași munți în care mă refugiasem eu cu câțiva ani în urmă. Tatăl meu se chinuia să vadă pe unde merge, aşa că eu îl ajutam, dându-i indicații. Stăteam în poala surorii mele, în locul din spate. O altă soră de-ale mele stătea în dreapta lui și respira sacadat. Era atât de speriată, încât nu putea să vorbească.

Am stat opt zile în munți. Nu eram singurii care fugiseră din sat. Mii de oameni asemenea nouă fugeau. Unii spuneau că au scăpat prefăcându-se morți printre cadavrele celor iubiți,

ale membrilor familiei. Noi eram norocoși că suntem împreună și în viață. Și nu ne-am mai întors niciodată acasă.

Am mers la Dohuk, un oraș din regiunea Kurdistan, unde Ismat a găsit de lucru la un hotel. Nu ne permitem să stăm la hotel prea mult timp, aşa că am găsit un adăpost într-o clădire neterminată – nu avea ferestre sau pereți interiori, era doar o fațadă de beton cu spații nefinisate. Acolo ne-am făcut casa provizorie. Am stat împreună cu mai mult de o sută de familii, timp de șase sau șapte luni. Mă bucuram că familia mea supraviețuise unuia dintre cele mai groaznice masacre ale yazidiților, după cum am aflat mai târziu. Am întâlnit oameni ce-și pierduseră aproape toată familia. Încă mai auzeam povești despre militanții ISIS ce răpeau femei, chiar și fetițe de cinci ani. Cu cât auzeam mai multe povești, cu atât mă simțeam mai norocoasă – că sunt cu familia, că sunt întreagă, că sunt în viață.

Curând după aceea, am avut iar noroc: întâlnirea cu Malala.

Citiseam despre ea și nu-mi venea să cred că urmează să o întâlnesc. I-am spus despre viața mea și despre cum dau lecții de scris și citit copiilor mai mici din clădire pentru că vreau să le ofer speranță. M-a întrebat care e visul meu și i-am răspuns: să merg la facultate. Am recunoscut însă că nu știu dacă voi putea să fac asta și i-am cerut sfatul.

— Sunt un om foarte puternic și încrezător, i-am spus. Dar, dacă îmi pierd speranța într-o zi, ce să mă fac? De unde să îmi iau puterea din nou?

Ea mi-a zâmbit timid și mi-a răspuns:

— Dacă îți pierzi speranța, trebuie doar să te uiți la tine și la ce ai reușit să faci până acum. Ai deja puterea în tine.